

KOMISIJOS REKOMENDACIJA (ES) 2016/1111**2016 m. liepos 6 d.****dėl maiste esančio nikelio stebėsenos****(Tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 292 straipsnį,

kadangi:

- (1) nikelis yra plačiai žemės paviršiuje paplitęs metalas. Dėl gamtos procesų ir žmonių veiklos nikelio yra maiste ir geriamajame vandenyje;
- (2) Graikijos maisto tarnyba paprašė Europos maisto saugos tarnybos (EFSA) įvertinti, kokią pavojų žmogaus sveikatai kelia maiste, ypač daržovėse, esantis nikelis;
- (3) EFSA Teršalų maisto grandinėje reikalų mokslinė grupė (CONTAM mokslinė grupė) nusprendė išplėsti rizikos vertinimą įtraukdama geriamąjį vandenį ir priėmė mokslinę nuomonę dėl visuomenės sveikatai kylančios rizikos, susijusios su maiste ir geriamajame vandenyje esančiu nikeliumi ⁽¹⁾. Šioje nuomonėje nurodyta, kad didžiausias lėtinis poveikis nikeliumi patekus per burną pasireiškia kaip toksiškumas reprodukcijai ir vystymuisi. Nustatyta, kad didžiausias nikeliumi jautriems žmonėms daromas ūmus poveikis nikeliumi patekus per burną yra egzemos paūmėjimo reakcijos ir alerginių reakcijų pablogėjimas;
- (4) duomenys apie nikelio paplitimą maiste ir geriamajame vandenyje buvo surinkti 15-oje įvairių Europos šalių. Vis dėlto, kadangi 80 % visų duomenų surinkta vienoje valstybėje narėje, siekiant patikrinti, koks yra nikelio paplitimas maiste visoje Sąjungoje, reikėtų didesnės geografinės apimties duomenų;
- (5) buvo gauta mažai duomenų apie nikelio paplitimą tam tikrose maisto grupėse, kurios EFSA mokslinėje nuomonėje pripažintos kaip daugiausia vartojamos. Kad ateityje būtų galima taikyti rizikos valdymo priemonės, patartina geriau išnagrinėti šioms maisto grupėms priklausančiuose maisto produktuose esančio nikelio kiekį,

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ:

1. Valstybės narės, aktyviai dalyvaujant maisto tvarkymo ir kitiems suinteresuotiesiems subjektams, 2016, 2017 ir 2018 m. turėtų vykdyti nikelio maiste stebėseną. Vykdam stebėseną daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama grūdams ir grūdiniams maisto produktams, kūdikių pradinio ir tolesnio maitinimo mišiniams, kūdikiams ir mažiems vaikams skirtiems perdirbtiems grūdiniams maisto produktams, kūdikių maistui, specialiai kūdikiams ir mažiems vaikams skirtiems specialiosios medicininės paskirties maisto produktams, maisto papildams, ankštiniams augalams, riešutams ir aliejingosioms sėkloms, pienui ir pieno produktams, alkoholiniams ir nealkoholiniams gėrimams, cukrui ir konditerijos gaminiams (įskaitant kakavą ir šokoladą), vaisiams, daržovėms ir daržovių produktams (įskaitant grybus), džiovintoms arbatžolėms, žolelių užpilams naudojamoms kitų augalų džiovintoms dalims ir dvigeldžiams moliuskams.
2. Siekiant užtikrinti, kad iš partijų imami mėginiai būtų reprezentatyvūs, mėginių ėmimo procedūros turėtų būti atliekamos remiantis Komisijos reglamento (EB) Nr. 333/2007 ⁽²⁾ nuostatomis.
3. Turėtų būti tiriami parduodami mėginiai. Bendro nikelio kiekio analizė turėtų būti atliekama remiantis standartu EN 13804:2013 „Maisto produktai. Elementų ir jų cheminių atmainių nustatymas. Bendrosios nuostatos ir specialieji reikalavimai“, pageidautina taikant analizės metodą, paremtą liepsnos atominės absorbcijos spektrometrija (FAAS) arba atominės absorbcijos spektrometrija grafitinėje krosnelėje (GFAAS), induktyviai susietos plazmos optine emisine spektrometrija (ICP-OES) arba masių spektrometrija (ICP-MS).

⁽¹⁾ EFSA CONTAM Panel (EFSA Panel on Contaminants in the Food Chain), 2015. *Scientific Opinion on the risks to public health related to the presence of nickel in food and drinking water*. EFSA Journal 2015;13(2):4002, 202 pp. doi:10.2903/j.efsa.2015.4002

⁽²⁾ 2007 m. kovo 28 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 333/2007, kuriuo nustatomi mėginių ėmimo ir analizės metodai vykdam mikroelementų ir perdirbant maistą susidarantių teršalų koncentracijos maisto produktuose kontrolę (OL L 88, 2007 3 29, p. 29).

4. Valstybės narės, maisto tvarkymo ir kiti suinteresuotieji subjektai Europos maisto saugos tarnybai kartu su jos nustatyta informacija ir naudodami jos nustatyto formato elektroninę formą turėtų pateikti stebėsenos duomenis, išreikštus pagal bendrą masę, kad iki 2016, 2017 ir 2018 m. spalio 1 d. duomenis būtų galima įvesti į vieną duomenų bazę. Turimi iki šiol nepateikti ankstesnių metų paplitimo duomenys turėtų būti kuo skubiau perduoti pagal tas pačias taisykles.

Priimta Briuselyje 2016 m. liepos 6 d.

Komisijos vardu
Vytenis ANDRIUKAITIS
Komisijos narys
